



**PRÆSTEGÅRDEN I LOKALSAMFUNDET.
DAGLIGLIV OG KULTURARV**
JENS RASMUSSEN
AARHUS UNIVERSITETSFORLAG, 2021
270 SIDER

Anmeldt af Kurt E. Larsen

De danske præstegårde har spillet en stor rolle siden reformationen, kirkeligt og kulturelt. Det understreges på en fin måde i en ny og meget smuk bog af den kendte kirkehistoriker, tidl. hospitalspræst Jens Rasmussen, Odense. I disse år forsvinder mange præstegårde, især på landet, og mange steder er præster og menighedsråd inde i overvejelser om nedlæggelse af præstegårde og ophævelse af boligpligt. Afviklingen beskrives i bogen: 33 landpræstegårde forsvandt fra Fyns stift i årene 1960-2009 og i hele Danmark blev der i alt nedlagt 269 præsteboliger i årene 2006-2016. Årsagerne til nedlæggelserne gennemgås: Allerede i 1960'erne begyndte man i stor stil at sammenlægge sogne på landet til større pastorater, på grund af faldende folketal og vanskeligheden ved at skaffe præster. Nogle unge præster i dag vil af familiære grunde helst slet ikke bo i en embedsbolig, for det kan familiemæssigt være enklere at pendle til et andet sogn, idet man så har friheden til

selv at kunne vælge boligform. Det er jo heller ikke let at skulle være tvunget til at bo i et hus med svamp eller andre problemer.

Men de kortsigtede fordele – både for præster og menighedsråd – ved ikke at have embedsboliger (præsteboliger) stilles i denne bog i relief ved historisk materiale. Forfatteren trækker på sit indgående kendskab til dansk kirkehistorie i de sidste par hundrede år og kan via mange interessante personlighedens historie belyse præstegårdenes betydning og udvikling igennem historien. Der er mange flotte billeder i bogen af præstegårde, der er rene arkitektoniske perler. Men langt vigtigere end bygningerne er det forhold, at hvor der er en præstegård, der er der – bør i hvert fald være det – en præst, som lever midt i sin menighed i hverdagen og kan indgå i det almindelige liv i sognet og være til stede som kirkens og Guds synlige repræsentant. Før reformationen kunne en munk på hesteryg betjene talrige vest-

jyske sogne ved at ride rundt og døbe de små og begrave de døde. De kirkelige handlinger blev ekspederet, javel, men menighedslivet gik i opløsning. Derfor lagde reformationen vægt på at have en præst i hvert sogn, og derfor stillede man en gård til rådighed. I dag går det den anden vej igen, så skiftende præster pendler ind for at »ekspedere«. Det er svært at se, at menighedslivet ikke taber derved.

Bogen handler om noget, der faktisk er et stykke vigtigt dansk kulturhistorie, men den har også et aktuelt ærinde i en sognenes hverdag netop nu. For præster og folk i menighedsråd og provstiudvalg bør denne bog være pligtlæsning for at få spørgsmålet om embedsbolig/ikke-embedsbolig løftet op på et principielt niveau – af hensyn til menighedslivet.